

ส่วนที่ ๓ : แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปฐมพยาบาลและการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานสำหรับแกนนำด้านสุขภาพ ในเขตเทศบาลตำบลฉลุง ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ชื่อโครงการ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปฐมพยาบาลและการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานสำหรับแกนนำด้านสุขภาพ ในเขตเทศบาลตำบลฉลุง

๑. ผลการดำเนินงาน

แกนนำด้านสุขภาพเข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๑.๑ วัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เพื่อให้แกนนำด้านสุขภาพมีความรู้ทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการเคลื่อนย้ายผู้ประสบอุบัติเหตุก่อนส่งต่อโรงพยาบาล โดยการประเมินความรู้ก่อน-หลังการอบรมให้ความรู้เรื่องทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการเคลื่อนย้ายผู้ประสบอุบัติเหตุก่อนส่งต่อโรงพยาบาล มีจำนวนคำถามทั้งหมด ๑๐ ข้อ

โดยใช้เกณฑ์แปลผล ดังนี้

- ๑. ระดับคะแนน ๙-๑๐ แปลผลว่า มากที่สุด
- ๒. ระดับคะแนน ๗-๘ แปลผลว่า มาก
- ๓. ระดับคะแนน ๕-๖ แปลผลว่า ปานกลาง
- ๔. ระดับคะแนน ๓-๔ แปลผลว่า น้อย
- ๕. ระดับคะแนน ๑-๒ แปลผลว่า น้อยที่สุด

ตารางประเมินความรู้ก่อน-หลังการอบรม

เกณฑ์แปลผล	ทดสอบความรู้			
	ก่อนการอบรม	คิดเป็นร้อยละ	หลังการอบรม	คิดเป็นร้อยละ
มากที่สุด	๐	๐	๒๗	๖๗.๕
มาก	๕	๑๒.๕	๖	๑๕
ปานกลาง	๒๗	๖๗.๕	๗	๑๗.๕
น้อย	๕	๑๒.๕	๐	๐
น้อยที่สุด	๓	๗.๕	๐	๐
รวม	๔๐	๑๐๐	๔๐	๑๐๐

จากตารางประเมินความรู้ก่อน-หลังการอบรม พบว่า ก่อนการอบรม แกนนำด้านสุขภาพความรู้อยู่ในระดับมาก จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ ระดับปานกลาง จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕ ระดับน้อย จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ และระดับน้อยที่สุด จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕ หลังการอบรม แกนนำด้านสุขภาพความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๕ ระดับมาก จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕ และระดับปานกลาง จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕

ตารางเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลังการอบรม

ก่อนการอบรม			หลังการอบรม		
คะแนนที่ได้	จำนวนคน	คิดเป็นร้อยละ	คะแนนที่ได้	จำนวนคน	คิดเป็นร้อยละ
๗	๕	๑๒.๕	๑๐	๑๕	๓๗.๕
๖	๙	๒๒.๕	๙	๑๒	๓
๕	๑๘	๔๕	๘	๓	๗.๕
๔	๓	๗.๕	๗	๓	๗.๕
๓	๒	๕	๖	๖	๑๕
๒	๓	๗.๕	๕	๑	๒.๕
รวม	๔๐	๑๐๐	รวม	๔๐	๑๐๐

จากตารางเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลังการอบรม พบว่า ก่อนการอบรม แกนนำด้านสุขภาพได้คะแนนสูงสุดที่ ๗ คะแนน จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ รองลงมา ๖ คะแนน จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕ คะแนนน้อยที่สุดที่ ๒ คะแนน จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕ และความถี่ที่ได้มากที่สุดคือ ๕ คะแนน จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕ หลังการอบรม แกนนำด้านสุขภาพ ได้คะแนนสูงสุดที่ ๑๐ คะแนน จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ รองลงมา ๙ คะแนน จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓ คะแนนน้อยที่สุดที่ ๕ คะแนน จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕ และความถี่ที่ได้มากที่สุดคือ ๑๐ คะแนน จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ เมื่อนำมาเปรียบเทียบการประเมินความรู้ก่อน-หลังการอบรม แกนนำด้านสุขภาพมีความรู้เพิ่มขึ้นจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

นอกจากการประเมินความรู้ก่อน-หลัง แล้ว แกนนำด้านสุขภาพได้แบ่งกลุ่มลงมือปฏิบัติในเรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยการใช้ผ้าสามเหลี่ยมพันแผลเมื่อได้รับบาดเจ็บในส่วนต่างๆของร่างกาย เช่น ได้รับบาดเจ็บบริเวณส่วนบนศีรษะ ส่วนด้านข้างศีรษะ ส่วนแขน ส่วนมือ และส่วนไหล่ ได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

จึงสามารถสรุปได้ว่า แกนนำด้านสุขภาพมีความรู้ทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการเคลื่อนย้ายผู้ประสบอุบัติเหตุก่อนส่งต่อโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑

๑.๒ วัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เพื่อให้แกนนำด้านสุขภาพมีทักษะการฟื้นคืนชีพ (CPR) จากการประเมินทักษะการฟื้นคืนชีพ (CPR) พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) ผู้ป่วยที่หมดสติ โดยทุกคนสามารถฝึกปฏิบัติขั้นตอนการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) คนหมดสติ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ โดยมีเนื้อหาการอบรม ดังนี้

การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) หรือ การกู้ชีวิต หรือการกู้ชีพ หมายถึง การปฏิบัติการเพื่อช่วยฟื้นการทำงานของระบบไหลเวียนเลือด ที่หยุดทำงานอย่างกะทันหัน เพื่อให้หัวใจกลับมาเต้นเองได้ตามปกติ โดยไม่เกิดความพิการของสมอง

วัตถุประสงค์ของการช่วยฟื้นคืนชีพ

๑. เพิ่มออกซิเจนให้กับร่างกายและเนื้อเยื่อ เพิ่มออกซิเจนให้กับร่างกายและเนื้อเยื่อ

๒. ป้องกันสมองตายโดยการทำให้โลหิตไปเลี้ยงสมองได้เพียงพอ ป้องกันสมองตายโดยการทำให้โลหิตไปเลี้ยงสมองได้เพียงพอ

๓. คงไว้ซึ่งการไหลเวียนของโลหิตในขณะหัวใจหยุดเต้น เพื่อนำออกซิเจนไปสู่สมอง หัวใจและเนื้อเยื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย คงไว้ซึ่งการไหลเวียนของโลหิตในขณะหัวใจหยุดเต้น เพื่อนำออกซิเจนไปสู่สมอง หัวใจและเนื้อเยื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

๔. ดูแลผู้ป่วยให้กลับสู่สภาวะปกติ หลังจากที่หัวใจกลับเต้นใหม่แล้ว ดูแลผู้ป่วยให้กลับสู่สภาวะปกติ หลังจากที่หัวใจกลับเต้นใหม่แล้ว

ซึ่งเมื่อเราพบคนหมดสติ สิ่งแรกที่เราควรมี คือ สติ และสิ่งที่สำคัญ คือ ความปลอดภัยของผู้ให้การช่วยเหลือและผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ แล้วจะประเมินสถานการณ์หรือประเมินสภาพผู้ป่วย

การประเมินสภาพผู้ป่วยเจ็บเบื้องต้น

๑. ตรวจสอบระดับความรู้สึกตัว โดยการเรียกผู้ป่วยเจ็บและตีที่ไหล่เบา ๆ

๒. ร้องขอความช่วยเหลือ

๓. ตรวจสอบทางเดินหายใจ นำสิ่งแปลกปลอมและฟันปลอมออกจากปาก แล้วเปิดทางเดินหายใจ โดยใช้สันมือกดหน้าผาก ใช้นิ้วชี้และนิ้วกลาง ของมืออีกข้างหนึ่งเขย่งคางให้หงายขึ้น

๔. ตรวจสอบการหายใจ โดยสังเกตการเคลื่อนไหวของหน้าอก และ ลมหายใจ ใช้หลักตา ดู ฟู่ ฟัง แก้มสัมผัส

๕. ตรวจสอบการบาดเจ็บ โดยตรวจตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า

ขั้นตอนการกู้ฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานในผู้ใหญ่

๑. ตรวจสอบระดับความรู้สึกตัวโดยการเรียกผู้ป่วยเจ็บ และตีที่ไหล่เบา ๆ

๒. ร้องขอความช่วยเหลือ และพลิกผู้ป่วยเจ็บให้นอนหงายราบบนพื้นเรียบแข็ง

๓. ถ้าผู้ป่วยเจ็บไม่ตอบสนอง ให้ช่วยการไหลเวียนโลหิตโดยการกดหน้าอก ๓๐ ครั้ง ด้วยอัตราเร็วมากกว่า ๑๐๐ ครั้งต่อนาที กดลึก ๒ นิ้ว หรือ ๕ เซนติเมตร (ใช้มือข้างหนึ่งวางและใช้มืออีกข้างวางทับ แล้วใช้สันมือกดที่กึ่งกลางหน้าอก)

๔. เปิดทางเดินหายใจ โดยใช้สันมือกดหน้าผาก ใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางของมืออีกข้างหนึ่งเขย่งคางให้หงายขึ้น และช่วยหายใจ โดยการเป่าปาก ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑ วินาที

๕. หลังจากนั้นให้กดหน้าอกสลับกับการเป่าปาก ด้วยอัตรา ๓๐ ต่อ ๒ (นับเป็น ๑ รอบ) ประเมินผลการกู้ชีพทุก ๕ รอบ (ใช้เวลา ๒ นาที)

ในกรณีที่มีผู้ปฏิบัติการกู้ชีพมาช่วยเหลือเพิ่มขึ้น ควรสลับหน้าที่ของผู้ที่กดหน้าอก กับผู้ที่เป่าปากทุก ๒ นาที หรือทุก ๕ รอบ

หมายเหตุ : ในกรณีไม่สามารถช่วยเป่าปากได้ สามารถใช้การกดหน้าอกอย่างต่อเนื่อง ด้วยอัตราเร็วมากกว่า ๑๐๐ ครั้งต่อนาที

๑.๓ **วัตถุประสงค์ข้อที่ ๓** เพื่อให้แกนนำด้านสุขภาพมีทักษะในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น (ตะโกน โยน ยื่น) จากการฝึกปฏิบัติทักษะในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น (ตะโกน โยน ยื่น) พร้อมทั้งได้ทดสอบเป็นรายกลุ่ม ซึ่งทุกคนสามารถทำได้ทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ โดยมีเนื้อหาการอบรมดังนี้

ทักษะในการช่วยเหลือตนเองในท่าต่างๆ เช่น

* ท่าลอยตัว มี ๔ ท่า ได้แก่ ท่าปลาตาวหงาย ท่าปลาตาวคว่ำ ท่าแมงกะพรุน และ

ท่าเต่า

* ท่าว่ายน้ำเอาชีวิตรอด มี ๒ ท่า ได้แก่ ท่าหมาตักน้ำ และท่ากรรเชียงหงาย

ซึ่งก่อนที่จะทำท่าต่างๆ แขนง้านด้านสุขภาพ ได้ฝึกการกำหนดลมหายใจได้น้ำ และฝึกการเป่าลมได้น้ำ ถึงแม้บางคนอาจจะทำได้ช้าแต่ทุกคนก็สามารถทำได้ทุกคน

ทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่นจากการจมน้ำ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ตะโกนขอความช่วยเหลือ ว่า “ช่วยด้วยๆมีคนตกน้ำ”
๒. โยนอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวเพื่อให้คนตกน้ำเกาะจับพยุงตัว เช่น เชือก ถึงแกนลอนพลาสติก ขวดพลาสติก หรือวัสดุที่ลอยน้ำได้
๓. ยื่นสิ่งของยาวๆที่อยู่ใกล้ตัวให้คนตกน้ำจับ เช่น ท่อนไม้ เข็มขัด ผ้าขาวม้า ยื่นอุปกรณ์ไปข้างใดข้างหนึ่ง แล้วจึงกวาดเข้าหาตัวคนที่ตกน้ำและดึงขึ้นฝั่ง

แกนง้านด้านสุขภาพได้ทำการปฏิบัติจริงในการใช้อุปกรณ์ต่างๆเพื่อช่วยเหลือคนตกน้ำ ดังนี้

๑. การโยน ได้แก่

๑.๑ การโยนเชือก

* ทำโยน โดยยื่นกางขาออกให้ขาที่ถนัดอยู่ด้านหน้า ขาที่ไม่ถนัดไว้ด้านหลังเพื่อการทรงตัวที่ดี ใช้มือที่ข้างเท้าที่ถนัดจับปลายเชือกไว้ มืออีกด้านถือเชือกไว้พร้อมที่จะโยน การโยนเชือกให้โยนเลยเหนือศีรษะคนตกน้ำระหว่างช่วงไหล่ ขณะดึงให้ย่อขาหน้าทีถนัด ขาหลังดึงแล้วดึงขึ้นมา ระหว่างดึงให้เอนตัวไปข้างหลัง ขาหน้าดึงขาหลังงอ

๑.๒ การโยนห่วงชูชีพ

* ทำโยนเหนือศีรษะ โดยยื่นกางขาออกให้ขาที่ถนัดอยู่ด้านหน้า ขาที่ไม่ถนัดไว้ด้านหลังเพื่อการทรงตัวที่ดี แล้วใช้มือทั้งสองข้างจับห่วงชูชีพยกขึ้นเหนือศีรษะ พร้อมทั้งโยนไปด้านหน้าของคนตกน้ำ ขณะดึงให้ย่อขาหน้าทีถนัด ขาหลังดึงแล้วดึงขึ้นมา ระหว่างดึงให้เอนตัวไปข้างหลัง ขาหน้าดึงขาหลังงอ

* ทำโยนใต้ขา โดยยื่นกางขาออกให้ขาที่ถนัดอยู่ด้านหน้า ขาที่ไม่ถนัดไว้ด้านหลังเพื่อการทรงตัวที่ดี ใช้มือทั้งสองข้างจับห่วงชูชีพถือไว้ระหว่างขาแล้วโยนไปด้านหน้าของคนตกน้ำ ขณะดึงให้ย่อขาหน้าทีถนัด ขาหลังดึงแล้วดึงขึ้นมา ระหว่างดึงให้เอนตัวไปข้างหลัง ขาหน้าดึงขาหลังงอ

* ทำโยนมือเดียว โดยยื่นกางขาออกให้ขาที่ถนัดอยู่ด้านหน้า ขาที่ไม่ถนัดไว้ด้านหลังเพื่อการทรงตัวที่ดี ใช้มือที่ถนัดจับห่วงชูชีพ แล้วกางแขนออกประมาณ ๔๕ องศา โยนห่วงชูชีพไปด้านหน้าของคนตกน้ำ ขณะดึงให้ย่อขาหน้าทีถนัด ขาหลังดึงแล้วดึงขึ้นมา ระหว่างดึงให้เอนตัวไปข้างหลัง ขาหน้าดึงขาหลังงอ

๑.๓ การโยน Rescue Tube โดยยื่นกางขาออกให้ขาที่ถนัดอยู่ด้านหน้า ขาที่ไม่ถนัดไว้ด้านหลังเพื่อการทรงตัวที่ดี ใช้มือทั้งสองข้างจับ Rescue Tube แล้วโยน Rescue Tube ไปด้านหน้าของคนตกน้ำ ขณะดึงให้ย่อขาหน้าทีถนัด ขาหลังดึงแล้วดึงขึ้นมา ระหว่างดึงให้เอนตัวไปข้างหลัง ขาหน้าดึงขาหลังงอ

๒. การยื่น ได้แก่

๒.๑ การยื่นไม้

* ทำโยน โดยนำขาที่ถนัดก้าวไปข้างหน้า ขาที่ไม่ถนัดไว้ด้านหลัง ใช้มือทั้งสองข้างจับปลายไม้ไว้ในท่าที่ถนัด แล้วย่อขาด้านหน้าลง ขาหลังดึง พร้อมทั้งก้มตัวและยื่นไม้ไปด้านข้างแล้วกวาดเข้าหาตัวคนตกน้ำ เมื่อคนตกน้ำจับไม้ได้ ให้สาวไม้นำคนตกน้ำขึ้นมา ขณะสาวไม้ให้เอนตัวไปด้านหลัง ขาหน้าดึง ขาหลังงอ

* ทำนั้ง โดยนั่งคุกเข่า ๑ ข้าง ส่วนอีกข้างขาที่ถนัดให้ตั้งตรง ใช้มือทั้งสองข้างปลายไม้ไว้แนบข้างลำตัวข้างที่คุกเข่า พร้อมทั้งก้มตัวและยื่นไม้ไปด้านข้างแล้วกวาดเข้าหาตัวคนตกน้ำ เมื่อคนตกน้ำจับไม้ได้ ให้สาวไม่นำคนตกน้ำขึ้นมา ขณะสาวไม่ให้เอนตัวไปด้านหลัง ขาหน้าตั้ง และวางกันไว้บนขาหลัง

* ทำนอน โดยให้นอนคว่ำ แล้วใช้มือทั้งสองข้างจับปลายไม้ไว้ยื่นไปยังคนจมน้ำ เมื่อคนตกน้ำจับไม้ได้ ให้คนช่วยพลิกตัวตะแคงและสาวไม่ดึงคนตกน้ำขึ้นมา

๒.๒ การยื่น Rescue Tube

* ทำยืน โดยนำขาที่ถนัดก้าวไปข้างหน้า ขาที่ไม่ถนัดไว้ด้านหลัง ใช้มือทั้งสองข้างจับ Rescue Tube แล้วย่อขาด้านหลังพร้อมทั้งยื่น Rescue Tube ไปยังคนจมน้ำ เมื่อคนตกน้ำจับ Rescue Tube ได้ ให้สาว Rescue Tube นำคนตกน้ำขึ้นมา ขณะสาว Rescue Tube ให้เอนตัวไปด้านหลัง ขาหน้าตั้ง ขาหลังงอ

* ทำนั่ง โดยนั่งคุกเข่า ๑ ข้าง ส่วนอีกข้างขาที่ถนัดให้ตั้งตรง ใช้มือทั้งสองข้างปลายไม้ไว้แนบข้างลำตัวข้างที่คุกเข่า พร้อมทั้งก้มตัวและยื่นไม้ไปหน้าคนตกน้ำ เมื่อคนตกน้ำจับ Rescue Tube ได้ ให้สาว Rescue Tube นำคนตกน้ำขึ้นมา ขณะสาวไม่ให้เอนตัวไปด้านหลัง ขาหน้าตั้ง และวางกันไว้บนขาหลัง

๑.๔ วัตถุประสงค์ข้อที่ ๔ เพื่อให้แกนนำด้านสุขภาพสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นเมื่อประสบอุบัติเหตุในชุมชน โดยการซ้อมแผนอุบัติเหตุหมู่จากการจำลองเหตุการณ์ จากการประเมินการซ้อมแผนอุบัติเหตุหมู่ (จำลองเหตุการณ์) พบว่า แกนนำด้านสุขภาพ ได้ทำการซ้อมแผนอุบัติเหตุหมู่ (จำลองเหตุการณ์) เป็นรายกลุ่ม โดยแกนนำสุขภาพในแต่ละกลุ่ม สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การตั้งสติ มีผู้ควบคุมสถานการณ์ ความปลอดภัยของผู้ประสบอุบัติเหตุ การประเมินสถานการณ์ การขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ การแบ่งภาระหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ การจัดลำดับความรุนแรงผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งการปฐมพยาบาลและการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) ซึ่งแกนนำสุขภาพได้ผ่านการประเมินทุกคน คิดเป็นรายกลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ ได้ ๘๒ คะแนน กลุ่มที่ ๒ ได้ ๙๐ คะแนน กลุ่มที่ ๓ ได้ ๙๓ คะแนน กลุ่มที่ ๔ ได้ ๘๗ คะแนน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๘ บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ ๔

๒. ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัด

๒.๑ การบรรลุตามวัตถุประสงค์

บรรลุตามวัตถุประสงค์

ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

๒.๒ จำนวนผู้เข้าร่วมในโครงการ ๔๐ คน

๓. การเบิกจ่ายงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ	๑๒๙,๙๖๓.๐๐ บาท	
งบประมาณเบิกจ่ายจริง	๑๒๘,๘๘๔.๐๐ บาท	คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๑๗
งบประมาณเหลือส่งคืนกองทุน	๑,๐๗๖.๐๐ บาท	คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๓

๔. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน

ไม่มี

มี

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(นางศุภัตร์มา ยี่สุนศรี)

ตำแหน่งผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

วันที่-เดือน-พ.ศ. ๒๑ ก.ค. ๒๕๖๑